

ע"פ 5473/17 - איליה מלצ'קוב נגד היועץ המשפטי לממשלה

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 5473/17

לפני:
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער:
איליה מלצ'קוב

נגד

המשיב:
היועץ המשפטי לממשלה

ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 15.6.2017 בתה"ג 17222-02-17 שניתן על ידי
כבוד השופטת ח' מ' לומפ

תאריך הישיבה:
ז' בסיון התשע"ח (21.5.2018)

בשם המערער:
עו"ד ניק קאופמן

בשם המשיב:
עו"ד מתן עקיבא

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

האם הסגרתו של המערער לרוסיה, לשם העמדתו לדין על עבירה של מכירת סמים שביצע שם, "עלולה לפגוע בתקנת הציבור" כמשמעותה בסעיף 2ב(א)(8) לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954?

1. זהו ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת ח' מ' לומפ) אשר הכריז על המערער בר-הסגרה לרוסיה.
2. על-פי בקשת ההסגרה, ניהלה משטרת סנט-פטרבורג ביום 18.5.2011 מבצע ללכידת סוחרי סמים. במסגרת המבצע, הפעילה משטרת סנט-פטרבורג סוכן, אזרח בשם אנדרי קרישבסקי, שהכיר את המערער היכרות מוקדמת. קרישבסקי יצר קשר עם המערער, וסיכם עמו כי ירכוש ממנו סם מסוג אמפטמין תמורת סכום של 60,000 רובל. קרישבסקי, בליווי שוטרים סמויים, פגש את המערער בעיר גצ'ינה. תחילה דרש המערער את התשלום לפני מכירת הסמים. השוטרים הנחו את קרישבסקי להתעקש על כך שהתשלום ימסר רק לאחר העברת הסמים; לבסוף המערער נאות לכך. קרישבסקי והשוטרים נפגשו עם המערער בכתובת שמסר, המערער הצביע על שקית כלשהי; אחד השוטרים שאל במה מדובר, והמערער השיב 'זה מה שביקשת - ספיד'. השוטר שילם את סכום הכסף המבוקש ולקח עמו את השקית. המערער נעצר באותו ערב, ושוחרר בתנאים ביום שלמחרת.
3. כמה חודשים לאחר מכן, ביום 19.9.2011, הוכרז המערער כמבוקש, לאחר שלא התייצב לחקירה ולא אותר. ביום 19.3.2013 הוחלט על הגשת כתב אישום נגדו, ועל פנייה לאינטרפול לצורך איתורו. ביום 27.3.2013 הוצא נגדו צו מעצר בבית המשפט בעיר גצ'ינה.
4. בבית המשפט המחוזי לא נחלקו הדעות באשר להתקיימותם של מרבית התנאים הנדרשים לצורך הסגרה. בין ישראל לרוסיה קיים הסכם הקובע הדדיות בהסגרת עבריינים - האמנה האירופית בדבר הסגרה; מדובר בעבירה שאילו בוצעה בישראל היה העונש עליה מאסר שנה או עונש חמור מזה. המחלוקת שבין המערער לבין המשיב התמקדה בשלוש טענות שטען המערער, שמחמתן, כך לטענתו, הסגרתו עלולה לפגוע בתקנת הציבור: האחת, כי קיים חשש לשלום המערער ולמשפחתו אם יוחזר לרוסיה; השנייה, כי אין מנגנון ראוי המפקח על הפעלת 'סוכן מדיח' ברוסיה; והשלישית, כי העונש הצפוי לו ותנאי המאסר ברוסיה קשים, כך שהסגרתו למדינה זו תפגע בתקנת הציבור.
5. טענתו הראשונה של המערער התבססה על הסכנה האורבת לו ולמשפחתו מן האדם שממנו רכש את הסמים, אשר הופלל בהודעותיו. אדם זה, אנדרה כוחן שמו, איים על המערער ועל משפחתו מאז שנעצר, ואם יחזור לרוסיה עלול אותו עברייני לפגוע במערער, באופן המצדיק כשלעצמו שלא להכריז עליו בר-הסגרה. טענתו השנייה של המערער קשורה לאופן שבו מפעילה רוסיה סוכנים סמויים בתיקי סמים. לטענת המערער, בית המשפט האירופי לזכויות אדם - שפסיקתו מחייבת את רוסיה - קבע הגבלות על הפעלת 'סוכן מדיח', ואף ציין כי ברוסיה אין מנגנון הולם לפיקוח על פעילות המדינה בהקשר זה. בנדון דידן, כך לעמדת המערער, המבצע שבמסגרתו נעצר היה בגדר פעולת הדחה אסורה. המבצע לא צולם ולא הוקלט, כך שבית המשפט ברוסיה נותר ללא כלים אפקטיביים לקיים ביקורת שיפוטית על כך. לפיכך, טוען המערער, כי הסגרתו תוביל לפגיעה בזכותו להליך הוגן. טענתו השלישית ממוקדת בעונש הצפוי לו: בעוד שבשראל אין עונש מינימלי על העבירה, ברוסיה קבוע לה עונש מינימום של שמונה שנים - עונש חמור באורח ניכר מן המקובל בישראל. גם תנאי המאסר נוקשים, מספר הביקורים לאסיר מוגבל, כך גם השימוש בקנטינה, הצפיפות בתאים, ואי-מתן מזון כשר.

6. בית המשפט המחוזי דחה טענות אלו, והכריז על המערער בר-הסגרה. בית המשפט פתח בכך שהמונח 'תקנת הציבור' שבחוק ההסגרה הוא מונח עמום, ובפסיקתנו נקבע כי היקפו של סייג זה הוא מצומצם. על הטוען לקיומו של הסייג להציג נתונים בדוקים, יוצאי דופן וכבדי משקל, אשר מבססים את הטענה כי ההסגרה המסוימת היא בלתי צודקת בעליל. בכגון דא אין די בטענות כלליות, ונדרש להצביע על נסיבות קונקרטיות. קיומו של חשש כלשהו לשלומו של מבוקש ההסגרה אינו מספיק, ונדרש להוכיח כי קיימת סבירות גבוהה לכך שהמבוקש יפגע אם יוסגר, וכי אמצעי ביטחון שיינקטו, לא יועילו.

7. על הרקע הזה בחן בית המשפט המחוזי את טענותיו של המערער. בקשר לסכנה הצפויה לו מכיוונו של כוחן, עניין זה מבוסס על עדותו של המערער עצמו, ועל תצהיר שהוגש מאת אמו של המערער. בדברים אלה לבדם אין די על מנת לבסס כדבעי ובאופן ממשי את טענת הסכנה. טענותיו של המערער מצביעות, לכל היותר, על פגיעה בו שארעה בשנת 2011, ועל איומים ממקור עלום בשנה האחרונה, והללו אינם מבססים סבירות גבוהה לכך שהמערער יפגע אם יוסגר. באשר לשימוש רשויות החקירה הרוסיות ב'סוכן מדיח', נקבע כי על פני הדברים, ההחלטה הזו אינה חורגת מגבולות המותר והאסור בהפעלת סוכן משטרה, כפי שמקובל בישראל. לפיכך, אין לקבל את הטענה כי זכותו של המערער להליך הוגן תיפגע אם יוסגר לרוסיה. באשר לטענה המבוססת על קביעותיו של בית הדין האירופי לזכויות אדם, ציין בית המשפט המחוזי שזו תוכל להתברר לאחר שיסתיים ההליך ברוסיה, ככל שהמערער יבחר באפיק משפטי זה. לבסוף, בנוגע לעונש הצפוי למערער ולתנאי הענישה, נקבע כי המחוקק לא התייחס לשאלת משך המאסר הצפוי למוסגר; בחינת הענישה הנוהגת בכל מדינה ומדינה בהליכי הסגרה, תרוקן מתוכן את הסכמי ההסגרה, ותמריץ עבריינים להימלט למדינות שבהן מוטלים עונשים קלים. לגופו של עניין גם לא הוכח הדין הזר הנוהג ברמה הנדרשת. תנאי הכליאה ברוסיה אינם עילה כשלעצמם להימנע מהסגרתו של אדם; קבלת טענה זו שקולה לפסילה גורפת של הסדר ההסגרה בין רוסיה לישראל, וכבר נפסק שאין לקבלה.

8. בית המשפט המחוזי דן בכמה סוגיות נוספות, ביניהן האפשרות לקבוע תנאים להסגרה, ואפשרות ריצוי המאסר בישראל. משדחה בית המשפט את טענותיו של המערער גם בקשר לסוגיות אלו, הכריז על המערער בר-הסגרה לרוסיה. מכאן הערעור שלפנינו.

טענות הצדדים בערעור

9. בנימוקי ערעורו שבכתב, שב המערער ומפרט את שלושת הטענות שמחמתן ראוי, לשיטתו, לקבוע כי הסגרתו תפגע בתקנת הציבור. באשר לאיומיו של כוחן, מתאר המערער כי הלה איים על חייו באופן ממשי; ומפיה של אמו, בתצהירה, מפורט כיצד היה כוחן מגיע לדירתם, מתקשר ומטריד. המערער הוכה קשות, הן על-ידי אנשיו של כוחן, הן על-ידי שוטרים מהיחידה החוקרת. המערער טוען כי במהלך הדיון הדגיש ב"כ המדינה כי הוא נותן אמון בגרסתו בעניין הזה. לאור האמור, סבור המערער כי הוא עומד ברף הגבוה שהוצב בפסיקה לקיומו של סייג 'תקנת הציבור', שלפיו נדרשת הערכה ממשית, בסבירות גבוהה, לכך שמבוקש ההסגרה אכן יפגע אם יוסגר.

10. באשר לזכותו להליך הוגן, הדגיש המערער כי רוסיה חתומה על האמנה האירופית לזכויות אדם, ומחויבת ליישם את פסקי הדין של בית הדין לזכויות אדם. בשורה של פסקי דין קבע בית הדין כי לצורך השימוש ב'סוכן מדיח' יש לעמוד במספר תנאים מחמירים; באופן קונקרטי באשר לרוסיה נקבע כי אין במערכת המשפט שלה מנגנון אפקטיבי שיאפשר לנאשם לבקש ביקורת שיפוטית על אופן הפעלתם של סוכנים כאלו. בנסיבות שלפנינו, ברי כי הפעלת הסוכן נעשתה באופן פסול, אולם בהעדר כלים אפקטיביים לבחינת הטענות ברוסיה, הרי שמיניה וביה תיפגע זכותו של המערער להליך

הוגן; פגיעה זו מובילה לכך שההסגרה פוגעת בתקנת הציבור.

11. לבסוף, באשר לעונש הצפוי לו, טוען המערער, כי העונשים הנגזרים על מורשעים בעבירות סמים ברוסיה אינם מידתיים ביחס לענישה המקובלת בישראל. אילו היתה העבירה מבוצעת בישראל, יתכן מאוד שלא היה נגזר על המערער עונש של מאסר בפועל, ואילו ברוסיה צפוי לו עונש מינימלי של שמונה שנות מאסר, לפי סעיף 228.1 לקודקס הפלילי הרוסי. זאת ועוד: יתכן שהמערער ירצה את עונשו במוסדות המכונים 'Strict Penal Colony' או 'Settlement Colony', הממוקמים במרחק רב ממרכזי האוכלוסיה, ואשר שוררים בהם תנאים קשים במיוחד. ביקורים משפחתיים אינם מתאפשרים שם, וספק רב אם יורשה למערער, יהודי, שחזר בינתיים בתשובה, לשמור על אורח חיים דתי. בית הדין האירופי לזכויות אדם קבע כי מוסדות אלו פוגעים בזכות לחיי משפחה, מהווים ענישה לא מידתית, ופוגעים ביכולת השיקום של האסירים. כל זאת, בנוסף על מצב הצפיפות הכללי במתקני הכליאה שברוסיה, שנבחן בדוחות שונים.

12. בעיקרי טיעון בתשובה לערעור, נימק ב"כ המשיב את עמדתו, לפיה יש לדחות את טענותיו של המערער. לא הובאה על-ידי המערער ראיה ממשית המבססת את הטענה כי קיים חשש ממשי לחייו אם יוסגר. כמו כן, המערער לא טען, וממילא לא הוכיח, כי לרוסיה אין כלים מתאימים להגן עליו. מכל מקום, מציין המשיב, טענותיו של המערער במישור זה יובאו לידיעת רשויות רוסיה עובר להסגרתו.

13. באשר לתקינות מערכת המשפט והאכיפה ברוסיה, טענות אלו נדחו בע"פ 1727/16 בולטיאנסקי נ' היועץ המשפטי לממשלה (25.4.2017) (להלן: עניין בולטיאנסקי), שם נקבע כי אילו התקבלו טענות כגון דא, היה הדבר שווה-ערך לביטול יחסי ההסגרה עם רוסיה, חרף קיומה של אמנה מחייבת בין שתי המדינות. בנדון שלפנינו לא הובאה ראיה לכך שאופן הפעלת הסוכן המשטרתי פגע בזכויותיו של המערער, ודינה של טענה מעין זו להתברר בבית המשפט הפלילי שידון בתיק. בנוסף, טענה בדבר 'סוכן מדיח', בדין הפלילי הישראלי, אינה משליכה על האחריות הפלילית אלא על חומרת העונש בלבד; ממילא נקבע כי פגיעה כזו אינה נחשבת כפגיעה ב'תקנת הציבור'. פסיקותיו של בית הדין לזכויות אדם אינן רלבנטיות לנדון, שכן בית דין זה קונה סמכות רק לאחר מיצוי ההליכים במדינה הנילוה.

14. באשר לטענתו השלישית של המערער, בדבר העונש הצפוי לו, נטען כי טענות אלו לא הוכחו. אמת, הדין הרוסי קובע עונש מינימום של שמונה שנות מאסר, אולם בדין זה נתונה לבית המשפט סמכות לגזור עונש מופחת, בניסיונות מיוחדות. במצב דברים זה, אין ניתן לקבוע ממצא עובדתי באשר לעונש הצפוי. יתרה מכך, דרישת 'הפליליות הכפולה' הקבועה בחוק ההסגרה כתנאי להיותה של עבירה בת-הסגרה, אינה כוללת רכיב של זהות רמת הענישה בין המדינות.

15. בדיון שהתקיים לפנינו שלשום, הגיש ב"כ המערער תעודת עובד ציבור עדכנית מאת רשות האוכלוסין וההגירה על אודות מעמדו של המערער, ולפיה מאז כניסתו ארצה ביום 9.8.2011 הוארכה מעת לעת אשרת השהייה שלו כתייר. ביום 8.3.2012 התקבלה תשובת לשכת הקשר בעניינו, "ולפיה הנדון הינו 4א ילד ליהודי גרוש. בשנת 2002 הורשע בהחזקת סמים, וב-2004 ביטל את האשמה". ביום 2.7.2012 פקע תוקף אשרת התייר של המערער, ומאז הוא שוהה בישראל שלא כחוק. ביום 23.12.2014 הגיש המערער בקשה למעמד עולה. ביום 16.7.2015 התקבלה החלטה להעניק לו מעמד ארעי, אלא שלפני שניתן לו המעמד, התקבל מידע מהמשטרה על כך שהוא דרוש לחקירה ברוסיה. בהמשך הוחלט להעביר את בקשתו להחלטתו של שר הפנים בהתאם לסעיף 2(ב)(3) לחוק השבות. בטיעונו לפנינו, התמקד ב"כ המערער בשיקול ההומניטארי. לדבריו, מבין המערער היטב כי עליו להישפט על המעשה שעשה. התנגדותו להסגרה אינה נובעת מרצון להתחמק מאימת הדין. המערער רוצה להישפט בישראל, ולקבל על עצמו כל עונש שיושג

עליו. המערער חושש לחייו ברוסיה, והוא שב ומפנה לראיות שהציג בקשר לכך בבית המשפט המחוזי. ב"כ המערער ציין, כי המשיב עצמו נתן אמון בדברי המערער, וכתב שמטעמו יבואו בדברים עם הרשויות ברוסיה, ללמדנו שגם המשיב מודע לחשש הממשי לחייו של המערער, אם יוסגר.

16. מנגד טען ב"כ המשיב על כך שאין מדובר במקרה נדיר כלל וכלל. המערער הוא אדם שביצע לכאורה עבירה, היו לו שותפים, ולשותפים טענות נגדו. זהו מצב דברים שגרתי, ולא יכול להיות מחסום בפני הסגרה. ב"כ המשיב הפנה לפסקה 27 לפסק הדין של בית המשפט המחוזי, על כך שהמערער העיד לפניו, ובית המשפט קבע שהטענה שהעלה נותרה בגדר טענה ספקולטיבית גרידא. עדותו של המשיב הצביעה לכל היותר על פגיעה פיזית בו בשנת 2011. אין בכך ובתצהיר שהגישה אמו על איומים ממקור עלום בשנה האחרונה, כדי להצביע על סבירות גבוהה לכך שהמערער יפגע אם יוסגר. "חזקה על רשויות רוסיה כי יוכלו להגן עליו מפני סכנה זו" (שם).

דין והכרעה

17. סייג תקנת הציבור, שלפיו "לא יוסגר מבוקש למדינה" אם "היענות לבקשת ההסגרה עלולה לפגוע בתקנת הציבור", מתייחס למצבים שבהם הסגרתו של אדם פוגעת באורח קשה בתחושת הצדק וההגינות, כך שבראיה כוללת יהא זה בלתי-צודק לעשות כן. מדובר "בעקרונות-יסוד, בהשקפות-עומק ובאינטרסים נעלים של החברה והמדינה, עקרונות, השקפות ואינטרסים שהם כה עקרוניים וכה בסיסיים עד שראויים הם כי נדחה מפניהם מעשה של הסגרה" (ע"פ 2521/03 סירקיס נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 337, 346 (2003)). על מנת ששיקולי צדק והגינות אכן יגברו על האינטרסים המדינתיים והבינלאומיים שלשמן נועד מנגנון ההסגרה, נדרש כי הללו יהיו כבדי משקל. בפסיקתנו נקבע כי כך יהא במצבים יוצאי-דופן, חריגים ונדירים בלבד, "שבהם החשש לפגיעה בנאשם עקב ההסגרה היא בעלת עוצמה וכוך מיוחדים, שיש בהם אף כדי להכריע את האינטרס הציבורי החשוב הטמון במימוש ההסגרה" (ע"פ 2144/08 מונדרוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 114 והפניות שם (14.1.2010)). על הרקע הזה אפנה לבחון את טענותיו של המערער.

18. אחת מן הטענות השכיחות לקיומו של סייג תקנת הציבור, מבוססת על הסכנה הצפויה למבוקש ההסגרה. בהקשר זה נקבע לא אחת "כי אין די בהעלאת טענות כלליות בדבר קיומו של סיכון לחיי-אדם או להצביע על ליקויים בהתנהלות מבקשת ההסגרה. על מנת שיתקיימו אותן נסיבות חריגות המצדיקות את הפעלת הסייג, נדרשת הערכה ממשית, סבירות גבוהה, לכך שמבוקש ההסגרה אכן יפגע אם יוסגר, וכי אמצעי ביטחון וזהירות שינקטו לא ישאו פרי" (עניין בולטיאנסקי, פסקה 19; ע"פ 7569/00 יגודיב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 586, 529 (2002); בג"ץ 852/86 אלוני נ' שר המשפטים, פ"ד מא(2) 1, 51 (1987) (להלן: עניין אלוני)). עוד נאמר בעניין בולטיאנסקי, כי "לא סגי בקיומן של אינדיקציות להפרת זכויות אדם ואסיר ברמת מדיניות גבוהה; יש להצביע על קשר ישיר בין הסגרתו של אדם, לבין קיומה של סכנה מוחשית העשויה להתרגש עליו. בנסיבות העניין, לא מצאתי כי קיים חשש ממשי, קונקרטי, כי למערער יאונה רע, בין מחמת התנכלות על רקע לאומני, כטענתו, בין מחמת ליקויים כלליים בהתנהלות רשויות הכליאה והשפיטה במדינה [...] קיים גם קושי מוסדי בהעברת טענות באי-כוח המערער, שכן השגותיהם בעניין שקולות לבקשה כי בית משפט זה יפסול מיניה-וביה את הסדרי ההסגרה בין רוסיה למדינת ישראל, הנשענים על הוראותיה של האמנה האירופית בדבר הסגרה, ושוב לא יוסגר אדם על-פי הסדרים אלה, למצער עד אשר ישתנה מצב הדברים הנוגה שם" (פסקה 20). משכך, קביעתו של בית המשפט המחוזי, שלפיה המערער לא עמד בנטל ההוכחה הגבוה המוצב לפתחו בקשר לאיומים על חייו, מקובלת עלי במלואה. טענות אלו אמנם אינן בגדר טענות כלליות הנזרקות לחלל בית המשפט, והן מתייחסות לאיום קונקרטי, אלא שאין די בהן. המערער לא הצביע על אינדיקציה לכך שהאיום המדובר הוא מוחשי וממשי, כזה שהרשויות ברוסיה לא תוכלנה להגן עליו מפניו. אין מדובר אפוא ב'נתונים בדוקים, יוצאי דופן וכבדי משקל' (עניין אלוני, עמ' 47). האירועים שתארו המערער ואמו התרחשו לפני שנים רבות, והם אינם מטילים את הכף לעבר אי-

הסגרה.

19. הוא הדין באשר לטענתו השלישית של המערער, בנוגע לעונש הצפוי לו. זולת הפניה לחוק הפלילי הרוסי, טען המערער טענות בעלמא. מן הראוי להזכיר כי בישראל, בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, נקבע עונש של 20 שנות מאסר לעבירה המיוחסת למערער. אכן כן, כטענת המערער, נקבע בחוק הרוסי עונש מינימום של 8 שנות מאסר לעבירה הנדונה, אך בנסיבות מיוחדות מאפשר החוק הרוסי לבית המשפט לגזור עונש פחות מן המינימום (סעיף 64 לקוד הפלילי הרוסי). זאת ועוד, הצדק עם המשיב בטענה כי לא קיימת דרישה בדיון לזהות בין רמת הענישה בישראל, לרמת הענישה במדינה מבקשת ההסגרה (ע"פ 459/12 אמארה נ' מדינת ישראל, פסקה 37 (13.3.2013); ע"פ 7742/15 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 23 (28.8.2016) (להלן: עניין פלוני); דנ"פ 7108/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (11.12.2016)).

20. מטענות אלו, שעוסקות בפגיעה במערער – אם מאיום חיצוני, אם מן העונש שיגזרו עליו הרשויות – אפנה לטענתו הנוספת של המערער, שביסודה החשש מפני פגיעה בזכותו להליך הוגן. טענה זו מבוססת על שני נדבכים: הטענה כי רשויות האכיפה ברוסיה השתמשו נגדו ב'סוכן מדיח' בניגוד לדיון המחייב את רוסיה, כפי שזה נפסק בבית הדין האירופי לזכויות אדם; וכי – כפי שגם נפסק על-ידי בית דין זה – ברוסיה לא מתקיימת ביקורת שיפוטית אפקטיבית על כך.

21. טענה זו מעוררת בעיני מספר קשיים. ככל שהטענה היא שהעמדת המערער לדין כאשר הופעל נגדו 'סוכן מדיח' פוגעת בתקנת הציבור, הרי שיש לבחון טענה זו על רקע הדין הנוהג בישראל: אם לפי הדין בישראל לא עומדת למבוקש ההסגרה הגנה מפני ניהול הליך פלילי, הרי שקשה לומר שהעמדתו לדין בחוץ לארץ פוגעת בתקנת הציבור שבישראל. אכן, באחת הפרשיות נטען כי הפעלתו של סוכן מדיח כלפי מבוקש ההסגרה פוגעת בתקנת הציבור, ובית המשפט בחן טענה זו על רקע הדין הישראלי (עניין פלוני, פסקאות 49-53). בחינת טענה זו לפי הדין הישראלי מעוררת קושי, שכן "ההלכה היא כי אין ההדחה או השידול למעשה עברייני [על-ידי סוכן מדיח – נ' ס'] פוטרים את העברין מאחריות פלילית הרובצת עליו על-ידי זיכוי מאשמה, אלא עשויים להביא להקלה מסוימת בעונשו של נאשם" (רע"פ 1201/12 קטיעי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (9.1.2014)). המשמעות היא כי, ככלל, אין בטענת ההדחה כדי למנוע ניהול הליך פלילי בארץ, וממילא היא אינה עילה שלא להסגיר מבוקש ההסגרה לחוץ לארץ.

22. אמנם כן, בפסיקתנו נקבע חריג לכלל זה, על יסוד דוקטרינת ההגנה מן הצדק, שלפיה במצבים חריגים ניתן אף להורות על ביטול של כתב אישום: "אין להוציא מכלל אפשרות כי תתכנה נסיבות חריגות, שבהן תרומתו של סוכן מדיח מטעם הרשות לביצוע עבירה פלילית תהיה כה מהותית, עד כי יהיה בה כדי להקים לנאשם טענת 'הגנה מן הצדק' אשר בהתקבלה, עשויה היא להביא לביטול האישום נגדו" (ע"פ 1224/07 בלדב נ' מדינת ישראל, פסקה 72 (10.2.2010); עניין פלוני, פסקה 52). אולם עיון לכאורי בעובדות המתוארות בבקשת ההסגרה מלמד כי הנדון שלפנינו אינו בא בגדר אותם מצבים שבהם ראוי לבטל את כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק.

23. הנה כי כן, טענת ההדחה כשלעצמה, בראי הדין הישראלי, אינה מוליכה למסקנה כי הסגרת המערער תוביל לפגיעה בתקנת הציבור. אולם המערער טוען עוד, כי לפי הדין שנפסק בבית הדין האירופי לזכויות אדם, המחייב את רוסיה, טענתו זו אמורה להוביל לזיכוי שם. לכאורה, דינה של טענה זו להתברר בערכאות שברוסיה, וממילא גם בה אין כדי להצדיק את אי-הסגרתו; ברם, המערער טוען כי הטענה לא תישמע שם כדבעי, כפי שנקבע בפסקי דין שונים של בית הדין האירופי.

24. על-פי אמות המידה שתוארו לעיל להוכחת פגיעה בתקנת הציבור, אין לקבל טענה זו. היא מבוססת על "אינדיקציות להפרת זכויות אדם ואסיר ברמת מדיניות גבוהה" (עניין בולטיאנסקי, פסקה 20), ולא בהקשר קונקרטי. אין להניח מראש שבית המשפט שידון בעניינו הקונקרטי של המערער לא ידרש לטענת ההדחה ולא ידון בה בלב פתוח ובנפש חפצה, על בסיס אמות המידה של בית הדין האירופי לזכויות אדם, אף אם נקבע בעבר על-ידי בית הדין שיש פגמים באופן התנהלותה של רוסיה בהקשר זה. זאת ועוד, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, אין סיבה להניח שדלתו של בית הדין האירופי לזכויות אדם לא תהא פתוחה לפני המערער בהקשר הנדון, ככל שיחפוץ לפנות לאפיק משפטי זה.

25. בשולי הדברים אציין כי ב"כ המערער הציע שלשום במהלך הדיון לחזור בו מערעורו, ובלבד שהסגרתו של המערער לרוסיה תותנה בריצוי עונשו בישראל. לכך לא נוכל להעתר, משום שלא התקיים הסייג להסגרת אזרח, שבסעיף 1א לחוק ההסגרה. עוד ציין ב"כ המערער את כוונתו לפנות לשרת המשפטים, בהתבסס על שיקול הדעת הרחב המסור לה בכגון דא. רשמנו את דבריו. מצדנו לא ננקוט עמדה מעבר לתחום סמכותנו.

26. על יסוד כל הטעמים הללו, אציע לחברי כי נדחה את הערעור, ונותר את קביעת בית המשפט המחוזי, שלפיה המערער הוא בר-הסגרה על כנה.

ש ו פ ט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט ע' גרוסקופף:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק-דינו של השופט נ' סולברג.

ניתן היום, ט' בסיון התשע"ח (23.5.2018).

עמוד 7

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
